

має право оскаржити рекомендацію Комісії до суду. Якщо рекомендація Комісії не скасована судом, а дискримінація продовжується, Комісія має право звернутися до суду для здобуття судового припису про припинення дискримінаційної практики.

На даний час дискримінація в сфері трудових відносин у нашій державі доволі поширене явище і особливо благодатним ґрунтом для неї є високий рівень безробіття. А от напрямки її подолання потребують значних зусиль і змін у державі, суспільстві, а також зміни стереотипів мислення щодо ролі молоді, інвалідів та інших не конкурентоздатних громадян на ринку праці. Тому чинне трудове законодавство, у частині регулювання праці молоді, осіб зі зниженою працездатністю певною мірою не відповідає сучасним вимогам і потребує вдосконалення з використанням позитивного зарубіжного досвіду.

Список використаної літератури

1. Кодекс законів про працю: Затв. Законом Верхов. Ради УРСР від 10.12.1971 р., № 322-VIII / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua.

2. Селецкий О.В. Сутність права на працю та проблеми його забезпечення / О. В. Селецкий // Проблеми захисту прав та свобод людини і громадянина : тези Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених та студентів (м. Чернігів, 22-23 травня 2014 р.). – Чернігів: Десна Поліграф, 2014р., С. 98 – 104.

3. Пилипенко А.А., Могильова О.Л., Чернявська Ю.А. Психично хворі люди як суб'єкт трудових відносин / А.А.Пилипенко, О.Л.Могильова, Ю.А.Чернявська // Вісник АМСУ.Серія: “Право”, № 1(12), 2014р. – С. 105 – 108.

4. Липчук В.В., Липчук Н.В. Соціальна кооперація: суть, значення, досвід / В.В. Липчук, Н.В. Липчук // Економіка України”. - 2013. - 6 (619), С. 89 – 96.

УДК 346.5:341.24

К.І. Апанасенко, канд. юрид. наук., доцент кафедри цивільного, господарського, адміністративного права та процесу
Навчально-науковий інститут права і соціальних технологій Чернігівського національного технологічного університету, м. Чернігів, Україна

ЗОБОВ'ЯЗАННЯ УКРАЇНИ В РАМКАХ УГОДИ ПРО АСОЦІАЦІЮ З ЄС У ГАЛУЗІ УПРАВЛІННЯ ГОСПОДАРЬСЬКОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ

У роботі визначаються основні напрямки адаптації норм інституту управління господарською діяльністю галузі господарського законодавства України до законодавства ЄС.

Ключові слова: Асоціація з ЄС, державна допомога, технічне регулювання у сфері господарювання, створення господарської організації

В работе определяются основные направления адаптации норм института управления хозяйственной деятельности отрасли хозяйственного законодательства Украины к законодательству ЕС.

Ключевые слова: Ассоциация с ЕС, государственная помощь, техническое регулирование в сфере хозяйствования, создание хозяйственной организации

The main courses of adaptation of norms of the institute of administration by economic work of economic legislation of Ukraine to the legislation of EU are assigned in the work.

Key words: *EU - Ukraine Association, state aid, technical regulation in sphere of an economic work, formation of economic organization*

З 1 листопада 2014 р. розпочала часткову дію Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом. Ця дата знаменує важливий етап поступу України на шляху побудови дійсно правової держави, в якій громадяни почувають себе захищеними державою, підприємцям створюються зручні умови роботи і таким чином забезпечується формування середнього класу — соціальної основи будь-якої демократичної держави. Важливим засобом досягнення поставлених цілей виступає створення належної законодавчої бази для здійснення державою управлінської діяльності у сфері господарювання. Актуальним видається проаналізувати, які саме зобов'язання у вказаному напрямку взяла на себе Українська держава, підписавши Угоду про асоціацію.

Насамперед зазначимо, що в Угоді про асоціацію задекларовані засади інформаційної співпраці між сторонами Угоди в інтересах підприємців, між кожною зі сторін Угоди і підприємцями відповідної держави. Згідно зі ст. 77 Угоди “Відносини з бізнес-спільнотою” сторони Угоди домовилися:

а) забезпечити, щоб їхнє відповідне законодавство та процедури були прозорими, а також загальнодоступними, наскільки це можливо, за допомогою електронних засобів, разом з обґрунтуванням їх правомірності;

б) щодо необхідності вчасних і постійних консультацій з торговельними представниками стосовно законодавчих пропозицій та процедур, що пов'язані з митними і торговельними питаннями. Із цією метою кожна Сторона має встановити постійні консультаційні механізми між адміністративними органами та бізнес-спільнотою;

в) зробити загальнодоступними відповідні повідомлення адміністративного характеру;

г) сприяти співробітництву між операторами та відповідними адміністративними органами шляхом використання стабільних та загальнодоступних процедур;

д) забезпечити, щоб їхні митні та пов'язані з ними вимоги і процедури відповідали законним потребам торговельної спільноти, дотримуватися кращих методів, залишатися такими, що найменше обмежують торгівлю.

Аналіз Угоди про асоціацію дозволяє визначити наступні основні напрямки вдосконалення українського законодавства про управління господарською діяльністю:

1) вимоги щодо створення господарських організацій, видачі суб'єктам господарювання ліцензій, документів дозвільного характеру (ст.ст. 85, 103-105 Угоди). Сторони Угоди зобов'язались вживати

необхідні заходи щодо поступової взаємної лібералізації умов заснування підприємницької діяльності (чч. 1, 4 ст. 85, гл. 6 Угоди).

В Угоді про асоціацію застосовується термін “ліцензування” (пп. “а” п.4 ст. 103 Угоди), що означає процес, за яким постачальник послуг або інвестор вживає заходів для того, щоб отримати від компетентного органу рішення про дозвіл на надання послуг, у тому числі шляхом заснування підприємства, або про дозвіл на заснування економічної діяльності, іншої, ніж надання послуг. У цій сфері відносин виокремлюються наступні правила, які зобов'язалась виконувати Україна:

а) ліцензування повинно здійснюватися на основі критеріїв, які не дають можливості компетентним органам реалізовувати свої повноваження з оцінювання на власний розсуд. Такі критерії повинні: співвідноситися із законними цілями державної політики; бути чіткими і недвозначними; бути об'єктивними; встановлюватися і оприлюднюватися заздалегідь; бути прозорими та доступними;

б) ліцензія видається, як тільки буде встановлено за результатами належної перевірки, що умови для отримання ліцензії були виконані;

в) якщо кількість ліцензій для певного виду діяльності обмежена внаслідок нестачі доступних природних ресурсів або технічного потенціалу, сторони застосовують процедуру відбору потенційних кандидатів, яка забезпечує повну гарантію неупередженості та прозорості;

г) у процесі визначення правил процедури відбору Сторони можуть враховувати законні цілі державної політики, в т.ч. питання щодо здоров'я, безпеки, захисту навколишнього середовища, збереження культурної спадщини;

д) процедури ліцензування та формальності повинні бути чіткими, оприлюдненими заздалегідь і гарантувати заявникам, що їхню заяву буде розглянуто об'єктивно й неупереджено;

е) процедури ліцензування та формальності повинні бути якомога більш простими; плата за ліцензування має бути обґрунтованою і пропорційною вартості процедур ліцензування;

є) процедури ліцензування повинні гарантувати заявникам, що їхня заявка буде оброблена протягом обґрунтованого строку, який оприлюднюється заздалегідь;

ж) заявник повинен бути поінформований про відхилення заявки без невиправданої затримки, має право отримати інформацію про причини відхилення заявки і строки оскарження рішення;

2) вимоги у галузі технічного регулювання у сфері господарювання.

Питанням технічних бар'єрів у торгівлі присвячено главу 3 Угоди про асоціацію. Окрім питань технічного співробітництва (ст. 55) (стимулювання співробітництва між організаціями України та країн ЄС, розви-

ток якісної інфраструктури систем стандартизації, метрології, акредитації, оцінки відповідності та ринкового нагляду в Україні, обмін інформацією, досвідом і даними, наукове й технічне співробітництво з метою покращення якості технічних регламентів, стандартів, тестування, ринкового нагляду та акредитації, забезпечення участі національних органів у європейських та міжнародних організаціях зі стандартизації, законодавчої та фундаментальної метрології, оцінки відповідності тощо), в Угоді визначаються наступні зобов'язання України в цій сфері:

а) дотримуватись принципів і практик, викладених в актуальних рішеннях і регламентах ЄС;

б) вживати необхідних заходів для досягнення відповідності з технічними регламентами ЄС та системами стандартизації, метрології, акредитації, робіт з оцінки відповідності та ринкового нагляду ЄС, зокрема:

- імплементувати відповідні положення *acquis* ЄС до свого законодавства. У додатку III до Угоди визначено Список законодавства для адаптації із зазначенням термінів для його здійснення, що містить два списки нормативних актів: так зване горизонтальне (рамкове) законодавство і вертикальне (галузеве) законодавство. До першого списку нормативних актів віднесено п'ять: “Загальна безпека продукції”, “Встановлення вимог для акредитації та ринкового нагляду, що стосується торгівлі продукцією”, “Загальна структура (система) маркетингу продукції”, “Одиниці виміру”, “Відповідальність за дефектну продукцію” (строк адаптації - протягом одного року з дати набрання чинності цією Угодою). Другий список передбачає впровадження в національне законодавство як технічних регламентів 27 актів європейського вертикального (секторального) законодавства відносно різних об'єктів (безпека іграшок, ліфти, обладнання, що працює під тиском, електромагнітна сумісність та ін.). За інформацією Міністерства економічного розвитку та торгівлі України, 25 із цих актів на сьогодні вже впроваджені, залишилось імплементувати 2 акти європейського законодавства - щодо вибухових речовин цивільного призначення, пакування та відходів [1, с. 5]. У Додатку XXXIX до Угоди про асоціацію міститься перелік Директив і Регламентів Європейського Парламенту та Ради Європи, рішень і рекомендацій Європейської комісії, які зобов'язалась імплементувати Україна. У сфері безпеки продукції це, наприклад, Директива Європейського Парламенту та Ради від 03.12.2001 про загальну безпеку продукції, у сфері маркетингу - Директива № 98/6/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 16.02.1998 про захист споживачів при зазначенні цін на товари, що пропонуються споживачам. Крім того, Україна зобов'язалась утримуватись від внесення змін до горизонтального законодавства та законодавства з питань торгівлі в секторах, які зазначені у графіку Додатка III

до Угоди, крім як з метою поступового приведення законодавства у відповідність до *acquis* ЄС (п. 5 ст. 56 Угоди про асоціацію);

- здійснити адміністративні та інституційні реформи, необхідні для виконання Угоди відповідно до Угоди про оцінку відповідності та прийнятність промислових товарів;

- впроваджувати звід Європейських стандартів (EN) як національні стандарти¹;

в) стосовно обов'язкового маркування чи етикетування товарів Сторони домовились: а) зводити до мінімуму вимоги щодо маркування чи етикетування, крім тих, які вимагаються для адаптації *acquis* ЄС у цій сфері та маркування чи етикетування з метою захисту здоров'я, безпеки чи навколишнього середовища або для інших важливих потреб державної політики; б) Сторона може визначити форму етикетування або маркування, але не може вимагати затвердження, реєстрації або сертифікації етикеток; с) Сторони вправі вимагати, щоб інформація на етикетці або марках була зазначена певною мовою.

Окрема глава Угоди про асоціацію (Гл. 4) присвячена санітарним та фітосанітарним заходам. До числа відповідних зобов'язань України віднесено: а) забезпечення повної прозорості стосовно санітарних та фітосанітарних заходів, що застосовуються у торгівлі; б) наближення законів України до законів ЄС; с) визнання стану здоров'я тварин і рослин Сторін та застосування принципу регіоналізації; д) встановлення механізму визнання еквівалентності стосовно санітарних та фітосанітарних заходів, що застосовуються Сторонами; е) подальше впровадження принципів Угоди СФЗ; ф) встановлення механізмів та процедур щодо сприяння торгівлі; г) покращення взаємозв'язку та співробітництва між Сторонами з питань санітарних та фітосанітарних заходів.

У Додатку XII до Угоди містяться основні принципи і правила сертифікації рослин, продуктів рослинного походження та інших об'єктів, тварин і продуктів тваринного походження, яким має відповідати законодавство України у цій сфері;

3) вимоги у сфері надання державної допомоги (ч. 2 гл. 10 Угоди).

Відповідно до ст. 262 Угоди будь-яка допомога, надана Україною або країнами-членами ЄС з використанням державних ресурсів, що спотворює або загрожує спотворити конкуренцію шляхом надання переваг окремим підприємствам або виробництву окремих товарів, є несумісною з належним функціонуванням цієї Угоди в тій мірі, в якій вона може впливати на торгівлю між Сторонами. Цією статтею Угоди визначаються види

---

¹ На сьогодні прийнято 7412 національних стандартів, гармонізованих з міжнародними та європейськими, та 44 технічні регламенти, розроблені на основі актів законодавства ЄС, 30 з яких вже впроваджено [1, с. 5].

державної допомоги, які вважатимуться сумісними з належним функціонуванням Угоди (наприклад, допомога соціального характеру, що надається індивідуальним споживачам, допомога на відшкодування збитків, спричинених природними катастрофами або надзвичайними ситуаціями).

Україна протягом трьох років з дати набрання чинності цією Угодою має прийняти національне законодавство про державну допомогу та створити незалежний у своїй діяльності орган, який матиме повноваження, необхідні для застосування у повному обсязі статті 262 Угоди. Цей орган матиме повноваження дозволяти схеми державної допомоги та індивідуальні випадки надання допомоги відповідно до критеріїв, визначених в Угоді (ст.ст. 262, 264), а також вимагати повернення державної допомоги, яка була надана незаконно.

Україна протягом п'яти років з дати набрання чинності Угодою про асоціацію має створити повний реєстр схем державної допомоги, яка надавалася до створення вказаного вище органу та має привести ці схеми допомоги у відповідність до названих критеріїв протягом строку не більше, ніж сім років з дати набрання чинності Угодою.

Сторони мають забезпечити, щоб фінансові відносини між органами державної влади та державними підприємствами були прозорими, таким чином, щоб чітко відстежувалось таке: а) державні кошти виділені органами державної влади прямо або опосередковано відповідним державним підприємствам; б) цілі використання коштів.

За ст. 263 Угоди про асоціацію кожна Сторона щорічно надсилає іншій Стороні повідомлення про загальний обсяг, види та галузевий розподіл державної допомоги, яка може вплинути на торгівлю між Сторонами. Відповідні повідомлення повинні містити інформацію стосовно цілей, форми, обсягу та бюджету, відомства, що надає допомогу та, коли це можливо, одержувача допомоги. При цьому будь-яке надання допомоги в розмірі меншому, ніж 200 000 євро для одного підприємства протягом трирічного періоду, не потребує повідомлення. На запит однієї зі Сторін інша Сторона повинна надати додаткову інформацію стосовно будь-якої схеми державної допомоги та окремих індивідуальних випадків надання державної допомоги, що впливають на торгівлю між Сторонами¹.

За останні десять років, згідно із Загальнодержавною програмою адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу, схваленою Законом України від 18 березня 2004 року, Україною проведено значну роботу по адаптації господарського законодавства до законодавства ЄС. Тому, як бачимо, Угодою про асоціацію з ЄС визначено порівняно невелику кількість сфер (напрямоків), що потребують зміни законодавчої бази. Найбі-

---

¹ Слід підкреслити, що моніторинг і контроль за наданням державної допомоги суб'єктам господарювання є зовсім новим явищем для України [2, с. 311].

льше законодавчої роботи - у галузях надання державної допомоги, технічного регулювання. Але і в цих сферах проводиться систематична законотворча робота, про що свідчить, наприклад, прийняття нової редакції Закону України "Про стандартизацію" від 05.06.2014, Закону "Про державну допомогу суб'єктам господарювання" від 01.07.2014. Отже, Україна розпочала долати складний шлях до євроінтеграції. При цьому передбачається змінювати господарське законодавство таким чином, щоби максимально зменшити технічні бар'єри у торгівлі з країнами ЄС, посилити прозорість у реалізації організаційно-господарських повноважень органів державної влади, забезпечити конкуренцію між суб'єктами господарювання, наскільки це можливо, без залучення державної допомоги.

Список використаної літератури

1. Інформаційна довідка стосовно Угоди про асоціацію між Україною та ЄС // Електронний ресурс: <http://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&tag=UgodaProAsotsiatsiiuMizhUkrainoiuTaYevropeiskimSoiuzom>.
2. Кроче Р., Стахєєва Г. Реформа права конкуренції та державної допомоги у світлі Угоди про асоціацію між ЄС та Україною, її значення для бізнесу // Право України. - 2013. - № 11. - С. 303 — 317.

УДК: 349.2

А.Г. Барабаш, канд. юрид. наук., доцент кафедри правового регулювання економіки Чернігівський національний технологічний університет, м. Чернігів, Україна

НОВІ ПІДСТАВИ ПРИПИНЕННЯ ТРУДОВОГО ДОГОВОРУ: КОМЕНТАР ДО ЗМІН В ЗАКОНОДАВСТВІ

У статті досліджується правове регулювання звільнення працівника у зв'язку з набранням законної сили судовим рішенням, відповідно до якого працівника притягнуто до відповідальності за корупційне правопорушення, та з підстав, передбачених Законом України «Про очищення влади». Визначаються особливості припинення трудових відносин за вказаними підставами.

Ключові слова: припинення трудових відносин, звільнення, корупція, корупційне правопорушення, лострація, очищення влади, перевірка відомостей.

В статье исследуется правовое регулирование увольнения работника в связи со вступлением в силу судебного решения, в соответствии с которым работника привлечено к ответственности за коррупционное правонарушение, а также в соответствии с условиями, определенными в Законе Украины «Об очищении власти». Определяются особенности прекращения трудовых отношений в связи с указанными основаниями.

Ключевые слова: прекращение трудовых отношений, увольнение, коррупция, коррупционное правонарушение, лострация, очищение власти, проверка сведений.

The article investigates of legal regulation of liberation of worker is probed in connection with the set of legal force court decisions, in accordance with what worker it is attracted to responsibility for corruption offence, and from grounds, statutory Ukraine «About cleaning of power». The features of stopping of labour relations are determined after the indicated grounds.

Keywords: stopping of labour relations, liberation, corruption, corruption offence, lyustraciya, cleaning of power, verification of information.